

Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрлігі
Министерство просвещения Республики Казахстан
М. Жұмабаев атындағы жоғары колледж
Высший колледж имени М. Жумабаева

«Бекітемін» / «Утверждаю»
Колледж директоры / Директор колледжа
Жандильдин Е.Б.
Қолты / Подпись аты-жөні/ФИО
«10» қыркүйек 2023 ж. /г.

**«Мағжан Жұмабаев атындағы жоғары колледж» КМҚК
сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаты**

Петропавл қ.
2023 ж.

1. Жалпы ережелер

1. Осы «Мағжан Жұмабаев атындағы жоғары колледж» КМҚК-нің сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаты (бұдан әрі-Саясат) Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасына сәйкес әзірленді.

2. Осы саясат мыналарды белгілейді:

1) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы мақсаттар мен міндеттер;

2) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың негізгі қағидаттары;

3) Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының талаптары және оны орындау жөніндегі міндеттемелер;

4) сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл жөніндегі шаралар кешені;

5) осы саясатты сақтау үшін жауапкершілік.

3. Осы саясаттың негізгі мақсаты сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау, зерделеу, шектеу және жою бойынша шаралар жүйесін әзірлеу және енгізу, ұжымда саясат субъектілерінің төзбеушілігін сипаттайтын сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру, колледж ұжымының және оның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің мінез-құлықтың жоғары стандарттарына бейімділігі, іскерлік беделді нығайту және сенімді арттыру болып табылады.

2. Қолдану саласы

4. Осы Саясат «Мағжан Жұмабаев атындағы жоғары колледж» КМҚК барлық лауазымды тұлғалары мен педагогикалық ұжымының қызметкерлерімен танысу және мүлтіксіз сақтау үшін міндетті болып табылады.

5. Бұл Саясат колледждің корпоративтік сайтына орналастырылуы тиіс.

6. Осы саясатта мынадай терминдер мен анықтамалар пайдаланылады:

1) Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасы – «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасының Заңы және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша өзге де нормативтік құқықтық актілер;

2) лауазымды тұлға-колледж директоры, оның орынбасарлары;

3) іскерлік этика кодексі-колледждің корпоративтік мәдениетін дамытуға және беделін нығайтуға бағытталған құндылықтарды, негізгі қағидаттар мен мінез-құлық стандарттарын белгілейтін ішкі құжат;

4) мүдделер қақтығысы - лауазымды адамдардың жеке мүдделері мен олардың лауазымдық өкілеттіктері арасындағы қайшылық, бұл ретте аталған адамдардың жеке мүдделері олардың өздерінің лауазымдық өкілеттіктерін тиісінше орындамауына әкеп соғуы мүмкін;

5) сыбайлас жемқорлық - лауазымды адамдардың өздерінің лауазымдық (қызметтік) өкілеттіктерін және соған байланысты мүмкіндіктерін жеке өзі немесе делдалдар арқылы жеке өзіне не үшінші тұлғаларға мүліктік (мүліктік емес) игіліктер мен артықшылықтар алу немесе табу мақсатында заңсыз пайдалануы, сол сияқты игіліктер мен артықшылықтарды беру арқылы осы адамдарды параға сатып алу;

б) сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық - бұл үшін заңда әкімшілік және қылмыстық жауаптылық белгіленген, сыбайлас жемқорлық белгілері бар құқыққа қайшы, кінәлі түрдегі іс-әрекет (әрекет немесе әрекетсіздік);

7) сыбайлас жемқорлық тәуекелі-сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайлардың туындау мүмкіндігі;

8) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл-колледждің өз өкілеттігі шегінде сыбайлас жемқорлықтың алдын алу, оның ішінде ұжымда сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау және жою, сондай-ақ сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды анықтау, жолын кесу, ашу және тергеп-тексеру және олардың салдарларын жою бойынша қызметі;

9) сыбайлас жемқорлықтың алдын алу - колледждің алдын алу шаралары жүйесін әзірлеу және енгізу жолымен сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды зерделеу, анықтау, шектеу және жою жөніндегі қызметі;

10) қызметкерлер – «Мағжан Жұмабаев атындағы жоғары колледжі» КМҚК-мен еңбек қатынастарында тұрған жеке тұлғалар.

3. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы мақсат пен міндеттер

11. «Мағжан Жұмабаев атындағы жоғары колледж» КМҚК-да сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың мақсаты атқаратын лауазымына қарамастан, колледждің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерін сыбайлас жемқорлық қызметіне тарту тәуекелін барынша азайту болып табылады.

12. Осы Саясат қойылған мақсатқа қол жеткізу үшін мынадай міндеттерді шешуді көздейді:

1) колледждің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінде кез келген сыбайлас жемқорлық көріністеріне нөлдік төзімділік түсінігін қалыптастыру;

2) ұжымға, лауазымды адамдар мен қызметкерлерге қолданылуы мүмкін Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының негізгі талаптарын қорыту және түсіндіру;

3) колледждің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының, осы саясаттың қағидалары мен талаптарын білу және сақтау, сондай-ақ сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және болдырмау бойынша барабар рәсімдерді жүзеге асыру міндеттерін белгілеу;

4) сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға және оған қарсы іс-қимыл жасауға, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың салдарын барынша азайтуға және (немесе) жоюға бағытталған сыбайлас жемқорлыққа қарсы шараларды әзірлеу және енгізу.

3. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың негізгі қағидаттары

13. Колледжде сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың негізгі қағидаттары:

1) сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне нөлдік төзімділік колледж қызметкерлері өз қызметін жүзеге асыру кезінде кез келген нысандағы және

көріністердегі сыбайлас жемқорлықты толық қабылдамау қағидатын ұстанады. Сыбайлас жемқорлықтың кез келген көрінісіне мүлдем төзбеушілік қағидаты колледждің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлеріне тікелей немесе жанама түрде, жеке өзі немесе қандай да бір делдалдық арқылы сыбайлас жемқорлық әрекеттеріне қатысуға колледж атынан немесе оның мүддесінде әрекет ететін қатаң тыйым салуды білдіреді;

2) жоғары басшылықтың сыбайлас жемқорлық көріністеріне ымырасыз қарауға бейілділігі — директор сыбайлас жемқорлыққа төзбеушілік мәдениетін қалыптастыруда және ұжымда сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл жүйесін құруда негізгі рөл атқарады. Колледж директоры мен ұжымы сыбайлас жемқорлық көріністерінің кез келген нысандарына ымырасыз қарым-қатынас туралы мәлімдеуі және барлық деңгейлерде осы қағидатты жеке мысалда көрсетуі, сақтауы және іске асыруы тиіс;

3) қызметкерлерді тарту-колледж өз лауазымды тұлғалары мен жұмыскерлерін Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының ережелері туралы хабардар етеді және олардың сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар мен рәсімдерді қалыптастыруға және іске асыруға белсенді қатысуын қолдайды;

4) жазаның бұлтартпастығы-колледж атқаратын лауазымына, жұмыс өтіліне және өзінің лауазымдық міндеттерін атқару кезінде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасаған жағдайда өзге де жағдайларға қарамастан қызметкерлерді жазалаудың бұлтартпастығы туралы мәлімдейді;

5) сыбайлас жемқорлыққа қарсы рәсімдердің тиімділігі-колледж рәсімдерді барынша ашық, айқын, орындалатын етіп жасауға тырысады, бұл оларды іске асырудың қарапайымдылығын және маңызды нәтижеге қол жеткізуді қамтамасыз етеді;

6) тиісті сақтық-колледж іскерлік/еңбек қатынастарын бастау немесе жалғастыру туралы шешім қабылдағанға дейін үшінші тұлғалар мен жұмысқа орналасуға үміткерлерді олардың сенімділігі, сыбайлас жемқорлықты қабылдамау және мүдделер қақтығысының болмауы тұрғысынан тексеруді жүзеге асырады;

7) өзара іс — қимыл және үйлестіру-колледж сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет саласында мемлекеттік органдармен және үшінші тұлғалармен өзара іс-қимылды және ынтымақтастықты, сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл процесінде іс-қимылды үйлестіруді қамтамасыз етеді.

5. Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының талаптары және оны орындау жөніндегі міндеттемелер

14. Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасына сәйкес жауаптылық көзделген сыбайлас жемқорлық қылмыстар мен құқық бұзушылықтар мыналар болып табылады (бірақ санамаланғандармен шектелмейді):

1) лауазымды адам жасаған сеніп тапсырылған бөтен мүлікті иемденіп алу немесе ысырап ету, егер бұл әрекеттер оның қызмет бабын пайдаланумен ұштасса;

2) Қылмыстық жолмен алынған ақшаны және (немесе) өзге де мүлікті жария ету (жылыстату), лауазымды адам жасаған, егер осы іс-әрекет өзінің қызмет бабын пайдаланумен байланысты болса;

3) лауазымды адам жасаған экономикалық контрабанда, егер осы іс-әрекет оның өзінің қызмет бабын пайдалануымен ұштасса;

4) лауазымдық өкілеттіктерді теріс пайдалану, билікті немесе лауазымдық өкілеттіктерді асыра пайдалану;

5) кәсіпкерлік қызметке заңсыз қатысу;

6) пара алу, пара беру, парақорлыққа делдал болу;

7) қызметтік жалғандық;

8) қызмет бойынша әрекетсіздік;

9) билікті теріс пайдалану, билікті асыра пайдалану немесе оның әрекетсіздігі;

10) немқұрайлылық;

11) жеке және заңды тұлғалардың заңсыз материалдық сыйақы беруі;

12) лауазымды адамның заңсыз материалдық сыйақы алуы;

13) бұрын сыбайлас жемқорлық қылмыс жасаған адамдарды жұмысқа қабылдау.

15. Колледж, оның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың нормаларын, сондай-ақ осы саясаттың қағидаттары мен талаптарын сақтауға міндетті. Осы саясатты іске асыру кезінде колледж оның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлеріне тікелей немесе жанама түрде, жеке өзі немесе үшінші тұлғалар арқылы сыбайлас жемқорлық әрекеттеріне қатысуға тыйым салынатынын, сондай-ақ:

1) пара беруді ұсыну, уәде ету немесе жүзеге асыру, яғни қандай да бір адамды өзінің лауазымдық міндеттерін тиісті түрде орындамауға итермелеу ниетімен кез келген қаржылық немесе өзге пайданы/артықшылықты беру немесе беруге уәде беру

2) пара алуды талап ету, келісу немесе қабылдау, яғни өз лауазымдық міндеттерін тиісінше орындамағаны үшін кез келген қаржылық немесе өзге де пайда/артықшылықты алу немесе оған келісім беру;

3) қолданыстағы заңнамада көзделгендерден басқа төлемдерді ұсыну, уәде ету немесе жүзеге асыру, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға, сондай-ақ белгіленген рәсімдерді жеделдету немесе оңайлату үшін оларға теңестірілген адамдарға сыйлықтар ұсыну;

4) төлемдер белгіленген рәсімдерді жеделдету немесе жеңілдету үшін пайдаланылуы мүмкін деген күдік болған кезде үшінші тұлғаларға төлемдерді ұсыну, уәде беру немесе жүзеге асыру;

5) жеке пайда табудың орнына колледжде жұмысқа орналасуды ұсыну, уәде беру немесе ұсыну (оның ішінде уақытша негізде) ;

6) үшінші тұлғалардан артық немесе жалған төлемдерді қабылдауға немесе қабылдауға ықпал ету;

7) Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының талаптарына және колледждің ішкі құжаттарына қайшы келетін сыйлықтар немесе қонақжайлылық белгілерін беру немесе алу.

16. Колледждің лауазымды тұлғалары өзінің кәсіби қызметінде келесі мінез-құлық нормаларын қатаң сақтауы тиіс:

1) Қазақстан Республикасы заңнамасының және осы саясаттың талаптарын орындауға міндетті;

2) іскерлік қатынастарда адал және әдепті болуға, лауазымдық міндеттерді жүргізудің кез келген теріс пиғылды тәсілдерінен аулақ болуға тиіс;

- 3) колледж беделін түсіретін іс-әрекеттер жасауға жол бермеу;
- 4) колледждің қызметтік жағдайын және құпия ақпаратты, материалдық және материалдық емес активтерін жеке мақсатта пайдаланбау;
- 5) құқыққа сыйымсыз әрекеттерге не олардың заңдылығы мен әдептілігіне күдік тудыруы мүмкін әрекеттерге жол бермеу;
- 6) әріптестерден сыбайлас жемқорлыққа қарсы жоғары құқықтық мәдениетті сақтауды талап ету және қолдау;
- 7) кәсіпкерлік қызметті және (немесе) табыс алумен байланысты өзге де қызметті жүзеге асыру барысында біреуге көмек көрсетуден бас тартуға;
- 8) басқа қызметкерлерді сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға итермелемеу және осындай әрекеттерді көтермелемеу;
- 9) мүдделер қақтығысы болған кезде лауазымдық міндеттерді жүзеге асырмау.

17. Колледж қызметкерлері міндетті:

- 1) колледж мүддесі үшін немесе оның атынан сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасаудан және (немесе) оған қатысудан аулақ болу;
- 2) колледж мүддесі үшін немесе оның атынан сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасауға қатысуға немесе жасауға дайын болу ретінде айналадағылар түсіндіруі мүмкін мінез-құлықтан аулақ болу;
- 3) қызметкердің мүдделер қақтығысының туындауы немесе туындауы мүмкін екендігі туралы тікелей басшыға хабарлау. Өз іс-әрекеттерінің дұрыстығына немесе кез келген басқа мінез-құлық нормаларына күмән туындаған кезде колледждің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері жоғары тұрған колледж басшылығына жүгіне алады.

6. Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл жөніндегі шаралар кешені

18. Колледж қызметінің кейбір салаларында сыбайлас жемқорлық тәуекелі туындауы мүмкін. Мұндай салаларға жатады, бірақ санамаланғандармен шектелмейді:

- 1) үшінші тұлғаларды тарту және үшінші тұлғаларға төлемдерді жүзеге асыру;
- 2) сыйлықтар және өкілдік шығыстар;
- 3) ұжымды басқару.

19. Колледж Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының қағидаттары мен талаптарын, осы саясатты бұзатын немесе колледж үшін іскерлік беделін жоғалту тәуекелін тудыратын үшінші тұлғаларды тартудан тартынады.

20. Үшінші тұлғалармен іскерлік ынтымақтастықты бастау немесе жалғастыру туралы шешім қабылдағанға дейін колледждің үшінші тұлғаларды тартуға бастамашы болған тиісті құрылымдық бөлімшелері келесі міндеттерді атқарады:

- 1) колледждің тауарларды, жұмыстар мен қызметтерді мемлекеттік сатып алуды ұйымдастыру және өткізу жөніндегі нұсқаулығымен белгіленген рәсімдерді сақтау;
- 2) мынадай рәсімдерді жүргізу арқылы сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне үшінші тұлғалардың мониторингін жүзеге асыру (қоса алғанда, бірақ онымен шектелмей):

- өзінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаттары мен рәсімдерінің болуын тексеру, осы саясаттың талаптарын сақтауға және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласында өзара ынтымақтастықты жүзеге асыруға дайын болу;

- іскерлік беделді және мүдделер қақтығысының болмауын тексеру;

- жалған кәсіпкерлік, сенімділік, салықтық және өзге де берешектің, ақша қаражаты көзінің, сондай-ақ Қылмыстық жолмен алынған қаражат жөнелтілетін Банктің, юрисдикцияның бар-жоғын тиісті уәкілетті мемлекеттік органдар мен ұйымдарға (қаржы министрлігі, Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі және басқалар) сұрау салулар жіберу арқылы тексеру;

3) осы саясаттың қағидаттары мен талаптары туралы үшінші тұлғаларды хабардар ету.

21. Колледж үшінші тұлғалардың сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаттар мен рәсімдерді, сондай-ақ мінез-құлық стандарттарын қабылдауын құптайды.

22. Колледж іскерлік сыйлықтармен алмасуды және өкілдік шығындарды, оның ішінде іскерлік қонақжайлылықты жүзеге асыруды жалпы қабылданған іскерлік тәжірибенің қажетті бөлігі деп таниды. Колледж іскерлік сыйлықтар мен іскерлік қонақжайлылық шығындарына қатысты адалдық пен ашықтық атмосферасын қолдайды.

23. Іскерлік сыйлықтармен алмасу және өкілдік шығыстарды, оның ішінде үшінші тұлғалармен колледждің іскерлік қонақжайлылығына жүзеге асыру мынадай өлшемшарттарға сәйкес келуге тиіс:

1) Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасының нормаларына, - кілдік шығындар мәселелері бойынша колледждің ішкі құжаттарына толық сәйкес келу;

2) ақылға қонымды негізделген, мөлшерлес болу, қолма-қол немесе қолма-қол емес ақша қаражаты, бағалы қағаздар, бағалы металдар болып табылмау және ақша қаражатының өзге де түрлері немесе баламалары болып табылмау, сондай-ақ сән-салтанат заты болып табылмау;

3) қызмет көрсету, әрекетсіздік, әрекетсіздік, салғырттық, қамқорлық, құқықтар беру, мәміле, келісім, лицензия, рұқсат беру туралы белгілі бір шешім қабылдау және т. б. үшін жасырын сыйақы немесе өзге де заңсыз немесе әдепке жат мақсатпен алушыға ықпал етуге әрекет жасамау;

4) колледж, оның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері үшін іскерлік беделдің жоғалуына әкелуі мүмкін тәуекел жасамау.

24. Колледж жүзеге асыратын сатып алудың кез келген әлеуетті қатысушысынан сыйлықтар мен қонақжайлық белгілерін қабылдауға тыйым салынады. Іскерлік сыйлықтың немесе іс-шараның осы Саясаттың талаптарына сәйкестігіне күмән туындаған жағдайда, лауазымды тұлғаға немесе колледж қызметкеріне тікелей жоғары тұрған колледж басшысымен кеңесу керек.

25. Колледж кадрлық шешімдер қабылдау кезінде объективтілік және адалдық қағидаттарын ұстанады. Персоналды жалдау, бағалау, жоғарылату және жұмыстан босату кезінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін болдырмау мақсатында, колледж:

1) белгіленген тәртіппен персоналды іріктеу мен жалдаудың ашық рәсімдерін және лауазымға тиісті біліктілік талаптарын әзірлейді және бекітеді;

2) еңбек қатынастарын бастау немесе жалғастыру туралы шешім қабылдау алдында олардың сенімділігі және мүдделер қақтығысының болмауы тұрғысынан жұмысқа орналасуға кандидаттарды тексеруді жүзеге асырады;

3) ұжымның қызметін бағалауды және сыйақы төлеуді өзінің қызметінің негізгі көрсеткіштері мен кәсіби жетістіктерінің нәтижелілігін негізге ала отырып жүргізеді;

4) қызметкердің іскерлік қасиеттері мен біліктілігіне қарай жоғары тұрған лауазымға жоғарылату туралы шешім қабылдайды;

5) Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген негіздер бойынша қызметкермен еңбек қатынастарын бұзу рәсімін жүзеге асырады.

26. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдауға колледждің лауазымды тұлғаларының/қызметкерлерінің келісімін кадр саясатын қалыптастыруға және қамтамасыз етуге жауапты құрылымдық бөлімше лауазымға кіріскен/ жұмысқа қабылдаған күннен бастап 5 жұмыс күнінен аспайтын мерзімде колледждің сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартына сәйкес белгілейді.

27. Колледждің лауазымды тұлғалары сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдамаған жағдайда, тиісті шаралар қабылдау үшін ақпарат колледж директорының назарына жеткізіледі.

28. Колледж қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдамауы жұмысқа қабылдаудан бас тартуға немесе жұмыстан шығаруға әкеп соғады.

29. Колледждің лауазымды тұлғаларының/қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді сақтамауы, қылмыстық жазаланатын іс-әрекет және әкімшілік құқық бұзушылық белгілері болмаған жағдайда, өкілеттікті тоқтату/жұмыстан шығару үшін негіз болып табылады.

7. Мүдделер қақтығысын болдырмау және шешу

30. Мүдделер қақтығысын басқару сыбайлас жемқорлыққа қарсы маңызды тетіктердің бірі болып табылады. Колледж мүдделер қақтығысына байланысты тәуекелдерді іске асырудың алдын алуға және оларды реттеуге көп көңіл бөледі.

31. Колледждің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері өздерінің қызметтік міндеттерін орындау кезінде колледж мүдделерін басшылыққа алуға және олардың жеке мүдделері колледж мүдделеріне қайшы келетін жағдайлардан немесе жағдайлардан аулақ болуға міндетті. Мүдделер қақтығысы туындаған жағдайда (немесе оның туындау мүмкіндігі) колледждің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері осы ақпаратты жазбаша түрде колледждің тікелей басшысына немесе жоғары тұрған басшылығына жеткізуге міндетті.

32. Колледж директоры лауазымды тұлғалардың және қызметкерлердің өтініштері бойынша немесе басқа көздерден ақпарат алған кезде корпоративтік жанжалдар мен колледж мүдделерінің қақтығысын реттеу қағидаларына сәйкес тиісті ден қою шараларын уақтылы қабылдауға міндетті.

33. Колледж Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына және колледждің ішкі құжаттарына сәйкес үлестес тұлғаларды міндетті түрде есепке алуды жүзеге асырады.

8. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін сәйкестендіру және бағалау

34. Колледж жыл сайын сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін сәйкестендіреді, бағалайды, сондай-ақ колледждің ішкі тәуекелдерді басқару құжаттарына сәйкес оларды азайту шараларын әзірлейді.

35. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін сәйкестендіру және бағалау мақсаты сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы сақтамау тәуекелдеріне ұшыраған және колледждің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің жеке пайда алу мақсатында да, колледждің пайда алу мақсатында да сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасау ықтималдығы жоғары колледж қызметінің түрлерін анықтау болып табылады.

36. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін сәйкестендіру, бағалау сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг және сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау негізінде жүргізіледі.

37. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг-колледждің сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаттың тиімділігіне, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы құқық қолдану практикасының жай-күйіне, сондай-ақ колледждің сыбайлас жемқорлық деңгейін қабылдауы мен бағалауына қатысты ақпаратты жинау, өңдеу, жинақтап-қорыту, талдау және бағалау жөніндегі қызметі.

38. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторингтің мәні колледж қызметі болып табылады. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторингті колледж өз бастамасы бойынша жүргізеді, оның нәтижелері сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу үшін, сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыруға бағытталған шараларды жетілдіру үшін негіз болып табылуы мүмкін.

39. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг:

1) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша колледждің құрылымдық бөлімшелерінің қызметін зерделеу;

2) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша бұқаралық ақпарат құралдарындағы жарияланымдарды және жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін зерделеу;

3) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша әлеуметтік сауалнамалардың нәтижелерін қарау.

40. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторингтің нәтижелері жинақтау үшін сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті органға жіберілуі мүмкін.

41. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг жүргізу кезінде колледж сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті мемлекеттік орган бекіткен сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг жүргізу қағидаларын басшылыққа алады.

42. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау (бұдан әрі-талдау) деп сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау және зерделеу жөніндегі қызмет түсініледі.

43. Талдау жүргізу туралы шешімді колледж директоры, оның ішінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг нәтижелері негізінде қабылдайды.

44. Талдау объектісі колледждің құрылымдық бөлімшелерінің қызметі болып табылады және келесі бағыттар бойынша жүзеге асырылады:

1) құрылымдық бөлімшенің қызметін қозғайтын ішкі құжаттарда сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;

2) құрылымдық бөлімшенің ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау.

45. Құрылымдық бөлімшенің қызметін қозғайтын ішкі құжаттарда сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды жасауға ықпал ететін дискрециялық өкілеттіктер мен нормалар анықталады.

46. Құрылымдық бөлімшенің ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметі деп мәселелер түсініледі:

- персоналды басқару, оның ішінде кадрлардың ауысуы;
- мүдделер қақтығысын реттеу;
- мемлекеттік қызметтер көрсету;
- құрылымдық бөлімшенің функцияларын іске асыру;
- бөлімшенің ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметінен туындайтын өзге

де мәселелер.

47. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу колледж бекіткен колледждің сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу қағидаларында айқындалған тәртіппен жүзеге асырылады.

48. Кез келген сыбайлас жемқорлық схемасы үшін тәуекелге төзімділіктің нөлдік деңгейі қабылданды және әрбір жағдайда колледж ішкі талдау нәтижелері бойынша анықталған сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін барынша азайту бойынша шаралар әзірлейді. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін бағалау және сәйкестендіру, оларды азайту бойынша шараларды әзірлеу тәртібі осы Саясатпен және колледждің басқа да ішкі құжаттарымен реттеледі.

10. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды әзірлеу, Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру

49. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар-колледждің Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартына сәйкес сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға бағытталған колледж қызметі үшін белгіленген ұсынымдар жүйесі.

50. Колледждің сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарты колледжде жұмыс істейтін адамдардың оларды мүлтіксіз сақтауға және сыбайлас жемқорлық көріністерінің алдын алуға бағытталған іс-әрекеттері мен шешімдерін айқындайды.

51. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт колледждің ішкі құжаттарын әзірлеу кезінде ескеріледі.

52. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың міндеттері:

1) колледжде жұмыс істейтін тұлғалардың сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұрақты мінез-құлқын қалыптастыру;

2) сыбайлас жемқорлық көріністерін дер кезінде анықтау және олардың жағымсыз салдарының алдын алу;

3) сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру

53. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру-колледждің сыбайлас жемқорлыққа төзбеушілікті көрсететін құндылықтар жүйесін сақтау және нығайту жөніндегі қызметі

11. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру

54. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру колледждің әрбір қызметкерінің борышы болып табылады және колледжде түсіндіру жұмыстарын жүргізу және Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де шаралар арқылы жүзеге асырылады.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы білім беру — тұлғаның адамгершілік, зияткерлік, мәдени тұрғыдан дамуы және сыбайлас жемқорлықты қабылдамаудағы белсенді азаматтық ұстанымын қалыптастыру мақсатында жүзеге асырылатын, тәрбиелеу мен оқытудың үздіксіз процесі.

55. Егер колледжде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық орын алғаны туралы қандай да бір куәлік болса, ол туралы дереу "жедел желіге" хабарлау және (немесе) колледждің әлеуметтік желілердегі (Facebook, Instagram, Telegram) ресми парақшаларына, олар туралы ақпаратқа/сілтемелерге хабарлау қажет колледждің корпоративтік веб-сайтында, сондай-ақ колледждің тікелей басшысына орналастырылған.

12. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды қызметтік тергеп-тексерулер

56. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар туралы барлық хабарламалар бойынша колледжде ақылға қонымды мерзімде колледждің тиісті құрылымдық бөлімшелерінің қатысуымен тексеру немесе қызметтік тергеу жүргізіледі.

57. Егер қызметтік тергеп-тексеру нәтижелері бойынша сыбайлас жемқорлық фактісі анықталған жағдайда, сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне мүлдем төзбеушілік қағидатын негізге ала отырып, еңбек қатынастарын бұзуға және материалдарды тиісті уәкілетті мемлекеттік органдарға беруге дейін түзету шараларын қабылдау тергеп-тексеруді аяқтау болып есептеледі.

13. Өзара ынтымақтастық

58. Колледж сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы уәкілетті мемлекеттік органдармен және ұйымдармен, сондай-ақ үшінші тұлғалармен өзара сыйластық қағидаты негізінде келесі мақсаттарда ынтымақтасады:

1) сыбайлас жемқорлық белгілері бар бұзушылықтар жасау жағдайлары туралы ақпарат беру;

2) сыбайлас жемқорлық белгілері бар бұзушылықтарға тергеу жүргізу кезінде жәрдемдесу;

3) сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы сақтау мәселелері бойынша колледж қызметіне тексеру жүргізу кезінде үйлестіру және сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және қарсы іс-қимыл бойынша бірлескен іс - шараларды әзірлеу;

4) сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнама мәселелеріне байланысты уәкілетті мемлекеттік органдар мен ұйымдардың сұрау салулары бойынша кеңестерге (кездесулерге) қатысу/түсініктемелер беру.

14. Жауапкершілік

59. Колледждің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды жасағаны үшін Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген жауаптылықта болады.

60. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасағаны үшін тиісті шаралар қолданылған колледждің лауазымды адамдары мен қызметкерлері Қазақстан Республикасы сотының заңды күшіне енген шешімін қоспағанда, Жауапкершіліктен және колледжге материалдық залалды өтеуден босатылмайды.

61. Осы Саясаттың талаптарының орындалуына колледждің лауазымды тұлғалары, қызметкерлері және құрылымдық бөлімшелері өз құзыреті шегінде жауапты болады.